

Ne kritizirati in rušiti, delati je treba!

Male odgovora konzervativcem, ki zagovarjajo kostanje-invalide v Zvezdi. — Kako bi bilo treba Zvezdo preurediti.

Gospod urednik! Mislim, da nisem osamjen, ko vam izrajam svoje občudovanje nad Vašim potrpljenjem. Dan na dan prisidate po raznih konzervativcih več ali manj pretirane slavospeče »Zvezdinom« kostanjevem invalidom. To še ni tako hudo, ker je, da tako lepo podpirate po vsem svetu znane nad vse čedne slovenake, specjalno ljubljanske lastnosti, t. j. zbadanje, blatenje in oprijavljanie vsega, kar se v Ljubljani dela in zgradi. Ta lastnost se je razpasila posebno v zadnjem času v Ljubljani do prav bobotne rasti.

Ob vsaki mogoci priliki vstajajo razni sonimi »jotje«, da na prav brez primere ne okusen in rovtarski način v nič devajo in žalijo največje naše mojstre umetnike ter hodejo potepati vse, kar so leši dobrega storili v Ljubljani. Takih barbarskih manir menda nima noben drug narod. Povsod, v vsakem mestu je prebivalstvo toliko lokalno patriotsko vzgojeno, da misli s svojo glavo. Naj pride se tak učen latinsko misleč ali francosko govoriti tuječ, ki bi na tak nesramen način najlepše interno arhitektonsko delo označil kot »Schandäule«, del najlepše regulacije pa kritiziral z zanisljivim pristavkom, da je to sokařeno s kupon kamenja, vsak meščan mu bo krepko povedal v brk, kar mu gre, ali pa vse zagovarjal dela priznanih domačih umetnikov. Samo pri nas Slovencih je stvar drugačna. Tu se izkuša ravno na nasproten način z nasledilo že javnosti sugerirati, da je vse, kar domači ljudje naredijo, oziroma predlagajo, tako malo vredno, da se lahko uniči z dvema besedama. Da bi ti zakoniti kritikstri povedali, kaj so oni storili dobrega za mesto Ljubljani, oziroma kakšne projekte so oni predložili v izvršitev, o tem pa ne izgubljajo niti besede. Najmanje, kar se pa mora od njih zahtevati je, da se pod tak pamflet tudi podpišejo s polnim imenom. Z gentilemanom se poštežujak rad bori, z zaščitniki pa noče imeti opravka.

V današ razmerah je res vsega občudovanja vredno, da se še kdo najde, ki je golega idealizma pomaga ustvarjati, oziroma izboljšavati javne ulice, trge in nasade. Da so med temi idealnimi možmi vrhutega tudi že ljudje, ki so ne samo z nasveti in krasnimi načrti pomagali v Ljubljani ustvarjati, kar imamo lepega, temveč da se najdejo tudi taki, ki se ne strašijo velikanskih gmočnih žrtev, je uprav čudežno. Tak čudež je storil znan meneč sportnega kluba »Majlje«; zvezne sam je ustvaril in finančiral današnje kopališče. Ne prsvajam si pravice kritizirati njega higijensko vprašanje. Financiranje zgradbe tega kopališča twori zopet poglavje zase in zaslubi brez ugovora globoko spoštovanje. Da se bo pa tak idealen sportniki-mecen v drugič temeljito premisli žrtvovati toliko denarja in časa v Ljubljanske javne namene, sem prepričan. Potem bosta gospod »jotje« in njegov Francoz menda tudi zadovoljna.

Nasproti vsem tem izvajanjem si upam poudariti, da sem imel tudi jaz prilikogovoriti z raznimi inozemskimi strokovnjaki, specijalisti o vseh naših javnih preuredah, kakor tudi o omenjeni palači TOI, ampak slučajno sem naletel na take ljudi, ki so imeli menda ravno tako zmešane pojme o estetiki in arhitekturi, kakor jaz. Zakaj vsi so izjavili, da je Ljubljani le čestitati, sko je za »sodelovanje pridobila tako odlična mojstra svetovnega glasu«. Pa o tem se enkrat dostil.

Gledo nasadov Zvezde naj mi bo dovoljeno povedati sledoče mnenje:

Načrt tivolskih nasadov je baje od nekega francoskega arhitekta iz Napoleonske dobe. Kostanje je dal zasaditi Lattermann. Izmed se kolikor toliko preostalih tedanjih nasadov —, ki pa čakajo še svoje monografije — je to največje vrtnarško delo iz prošloga stoletja v Ljubljani. Nasadjeni so bili takrat večinoma kostanjeni drevoredi; kakor je bila pač takrat navada, se je tudi v Ljubljani pri vseh javnih nasadih uporabljali le divji kostanji. In tako je ostalo. Kamor človek pogleda, vsak drevored, vsak park, Zvezda, nasad ob Ljubljanci, pa vse vod divji kostanji. Da je tega časom posameznikom in tudi masi preveč, ter se takega pogleda naveliča, je povsem jasno.

Ljudje so veseli, ako se jim tudi nekaj povsem novega, lahkega, veselega. Temu prica novo trejoča Cojzova cesta. Ne vem, če bi se nabralo pri splošnem glasovanju veliko število Ljubljancov, ki bi danes zahtevali, naj se na Cojzovi cesti zasadijo soperi staro rogovlasti kostanji, ki so zavranjevali dostop solnce v šolo ob eni strani ceste, na drugi strani pa zakrivali pogled na resnično najlepši del Ljubljane, proti Kržankam. Naša duša in naše oči hrepenijo po vrtni kulturi, hrepenijo po nečem čisto drugem, kakor pa so ti enolični kostanji. So to stvari, katero bo ljubljansko prebivalstvo sčasoma, ko se kaj drugače ustvari, tudi takoj spoznalo, pravilno očnilo in v veselju pospravilo. Potem se ne bodo več oglaševali star konzervativci in stari Ljubljanci ter kategorično venomer zahtevali koščati kostanjev ter sence, venome sence.

V splošnem bodi povedano, da razunskoga vročega poletja Ljubljana, izvzemši en ali polrogji mesec v letu, potrebuje in si želi le solnca in solnču pristopiti nasadom, v katerih tolikokrat omenjeni konzervativci in penzionisti veliko bolj uživajo oživljajočo solno žarko v dosti dalečem času v letu, kakor pa senco. A tudi to nem ne mara nikdo odvzeti in boda na vseh koncih v krajih mesta Ljubljane imeli dovolj sence in mlini klopici.

Tudi v Zvezdi se ne namerava odpraviti sence s tako brutalno silo, kakor to vidi bojanec nekaterih obiskovalcev Zvezde. — Senca je bila v Zvezdi in senca bo tudi v naprej. Gre samo se to, da se vse to razmasto, trhlo kostanjev drevje nadomesti sčasoma z novim, bodisi s kostanjem ali s kakim drugim drevjem, ki bo, če ne še druz.

go leto, pa vsaj v teku 5 do 6 let dajalo spet ono privlačno senco, za katero se posamezni Ljubljanci tako potegujejo. In seboj bo, kdor pozna rast kostanjev, vsako leto več, tako da bodo zanamci čez 50 do 60 let spet prišli na idejo pomajevanja Zvezde, kakor mi danes.

Razen prej omenjenih dreves pa je v splošnem stanje Zvezde, kakor ga motri vsak tuječ, danes še sledče:

Zaradi vsakoletnega navažanja pospalnega materiala so dobila vse promenadne pota precej vzbocene oblike, tako da boja po nih ni posebno prijetna. Začetkom, ko se je Zvezda nasadila, so stali kostanji v travničkih. Danes so ti travnički že precej od kostanjev odmaknjeni v posamezne trikote. V teh trikotih se vsako spomlad aranžira nekaj potomcev afriških palm, in sicer takih, ki še ne potrebujejo preveč sonca. Da se pa tudi te nasade obvaruje pred psi in otroki ter da se prističi enega pažnika nasadov, so te oaze omrežene z metversko tenko železno mrežico. Človek je rojen, da se navadi vsega in navadil se je tudi teh ograj.

Tam ob ograji nekaj pa stoji predpolno meteorološki stolpči! Z uskljico v roki se lahko potem zverč pogleda »ob schōn oder Regen«. Ne dačel odstot se predajo v nekem paviljonu piščekti in krahreli. Nasproti je zelo okusno maskirano z grmovjem in cvetočimi bušqueti javno stranče. Situacija tega straniča je na vsak način, ne glede na sijajno notranjo vredbo, tudi prevedena povzročujejoča!

Tudi »Musik-Pavillon« je na spremem mestu ob Selenburgovi ulici. Ravn na tem kraju je namreč velik promet vozov v pasantov. Z dobrim sluhom obdarjeni muzikalni Ljubljanci uživajo tam lahko godbo in akro jih je volja, poslušajo obenem šum v ropon tudi vseh konj, avtomobilov in ljudi, ki drvijo mimo.

Tak je torej dejanski današnji položaj Zvezde. Po novem projektu dobi Zvezda v sredini na pol razrasel južni trg, ki je od severa od vetrja zaščiten po Kazini. proti jugu pa obrnjena na Kongresni trg ter ima poleti dosti sence; spomladi, jeseni in v zimi pa bo vedno na soncu. Od strani je zaščiten pred vetrovi po drevju. Meteorološki stolpči bi bil prestavljen v sredino črto tega trga ob Kongresnem trgu Razsvetljen bi moral biti tudi ponoc. Obsegati bi moral ta stolnici vse važnejše podatke o Ljubljani in drugih važnih krajih v Sloveniji. Radi orientacije tuječ bi bilo dobro, da se v tem stolnici namesti tudi načrt mesta Ljubljane.

Kjer ni drevoredov, bi moral biti samo park in ničesar drugače. Tja ne spadajo ne javno stranče in ne kakre druge stalne bokane. Tudi »Musik-Pavillon« naj bi se presnel nekam tja, kjer je danes ostank Razsvetljen bi moral biti tudi ponoc. Obsegati bi moral ta stolnici vse važnejše podatke o Ljubljani in drugih važnih krajih v Sloveniji. Radi orientacije tuječ bi bilo dobro, da se v tem stolnici namesti tudi načrt mesta Ljubljane.

Nasproti vsem tem izvajanjem si upam poudariti, da sem imel tudi jaz prilikogovoriti z raznimi inozemskimi strokovnjaki, specijalisti o vseh naših javnih preuredah, kakor tudi o omenjeni palači TOI, ampak slučajno sem naletel na take ljudi, ki so imeli menda ravno tako zmešane pojme o estetiki in arhitekturi, kakor jaz. Zakaj vsi so izjavili, da je Ljubljani le čestitati, sko je za »sodelovanje pridobila tako odlična mojstra svetovnega glasu«. Pa o tem se enkrat dostil.

Gledo nasadov Zvezde naj mi bo dovoljeno povedati sledoče mnenje:

Načrt tivolskih nasadov je baje od nekega francoskega arhitekta iz Napoleonske dobe. Kostanje je dal zasaditi Lattermann. Izmed se kolikor toliko preostalih tedanjih nasadov —, ki pa čakajo še svoje monografije — je to največje vrtnarško delo iz prošloga stoletja v Ljubljani. Nasadjeni so bili takrat večinoma kostanjeni drevoredi; kakor je bila pač takrat navada, se je tudi v Ljubljani pri vseh javnih nasadih uporabljali le divji kostanji. In tako je ostalo. Kamor človek pogleda, vsak drevored, vsak park, Zvezda, nasad ob Ljubljanci, pa vse vod divji kostanji. Da je tega časom posameznikom in tudi masi preveč, ter se takega pogleda naveliča, je povsem jasno.

Pri novi uredbi Zvezde bi bilo mislišti tudi na boljšo razsvetljavo, zlasti ob različnih slavnostnih prilikah. Tudi Miklavžev trg bi bilo namestiti v južni trg na sredini Zvezde, ker bi bil bolj intimen, kakor na Kongresnem trgu. Sedanja Zvezda ima čas 195 dreves, nova Zvezda jih bo imela najmanj 215. Sedanja Zvezda ima prilično 2500 m² travničkov, nova, regulirana jih bo imajmanj 5000 m².

Da se more tako preurejene in pomlajene Zvezde vzdržati v takem stanju, kakršno mora biti, spada v Zvezdo stražnik invalid. Šolam bi pa bilo naravnosti, naj posluži mladino o nedotakljivosti občinskih posesti in poseti vseh.

V severozapadnem delu bi bilo Zvezdo v podaljšani Selenburgovi ulici mimo Nunških poslopij radi prometa umakniti v stavbno črto Selezburgove ulice.

Javno stranče pa spada na vsak način iz Zvezde kamorkoli v bližino Kongresnega trga.

Da se vse to izvede tako, kakor veli premislijo zasnovani projekt našega mojstra univ. prof. arh. Plečnika, bi bilo, vkljub protestom konzervativev v starih Ljubljancov, vendar dobro premisli, ali bi ne kazalo to delo naenkrat izvršiti. V tem primeru bi moral biti drevje vsajeno, kolikor se da veliko, tako da bo čimpreje dalo posredno senco.

To so glavne misli novega projekta. Mislim, da izprevidi vsak Ljubljancan, ki se bo stvar načrta, ne bo vselej zavest, da bi se s tem projektom ne napravilo tako v nebo kričeke krvicke. Nasprotno pa bo prepričan, da se hoče s tako modernizacijo »Zvezde« Ljubljani le napraviti nov park v starih oblikah, pa vendar v novi, moderni, pomlajeni formi.

Slopi ima pa končno besedo edino-le-

pri zastaroči telesni potrebni, napetem trebuhi, odvečni želodčni kislini, glavobolu, razdražljivosti, tesnobnem počutku, splošni slabosti, utrujenosti, odvaja zelo mila naravna »Franz Josefova« grenčka, v želodcu in črevesu nabrane zaostanke prebave in prepreči v mnogih slučajih, da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši združni stega toletja so se posluževali »Franz Josefove« vode pri možeh. Ženah in otrocih z največim uspehom. Dobri se v vseh lekarnah, drogerijah in špercerjih trgovinah.

Pri zastaroči telesni potrebni, napetem

trebuhi, odvečni želodčni kislini, glavobolu,

razdražljivosti, tesnobnem počutku, splošni

slabosti, utrujenosti, odvaja zelo mila

naravna »Franz Josefova« grenčka, v želodcu in črevesu nabrane zaostanke

prebave in prepreči v mnogih slučajih, da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši združni stega toletja so se posluževali »Franz Josefove« vode pri možeh. Ženah in otrocih z največim uspehom. Dobri se v vseh lekarnah, drogerijah in špercerjih trgovinah.

Tudi v Zvezdi se ne namerava odpraviti

sence s tako brutalno silo, kakor pa vidi

bojanec nekaterih obiskovalcev Zvezde. —

Senca je bila v Zvezdi in senca bo tudi v

naprej. Gre samo se to, da se vse to raz-

masto, trhlo kostanjev drevje nadomesti

sčasoma z novim, bodisi s kostanjem ali s

kakim drugim drevjem, ki bo, če ne še dnu-

Tudi ping-pong je lep sport

Kaj pravi kapitan ljubljanskih pingpongarijev o razvoju te igre pri nas. — Jutri se spopriemo naši pingpongari z zagrebskimi

razumljivo, da se tu goji ta sport najbolj.

Jutri se vrši na verandi kavarne »Evropskih turnir kombiniranega ping-pong moštva iz Ljubljane z zagrebskim prvakom »Maratonom«. Igrali bomo na eni mizi. Turnir se vrši pod okriljem Ljubljanskega športnega kluba. Iz Zagreba pride moštvo, obstoječe iz 6 igralcev z rezervo. Seveda tudi kibicev ne bo manjkalo.

— Kako bo sestavljen ljubljanski moštvo?

— Trenutno še nismo sestavili moštva definitivno. V poštov prihajajo igralci Marko Bleiveis, Robert Dacar, Vaso Zajc, Joško Medved, Baltaz Fran, jaz in od SK Ilirje Dekleva, brata Zupančič itd.

— Kakšne vrline zahteva ping-pong od igralca?

— Predvsem duhapisotnost. Ping-pong je sličen tenisu, vendar ni tako naporen. Seveda se človek tudí pri ping-pong lahko spoti in utruji. Potreblja je velika mehanična izvežbanost in pa nekaj soli se tudi mora imeti v glavi, kakor pri tenisu ali nogometu. Da morajo biti tudi žive v redu, je samo po sebi razumljivo. Kdor igra tenis, mu je igranje ping-ponga olajšano. Več v taktiki igranja.

— V čem se razlikuje ping-pong od tenisa?

— Glavna razlika je izmenjanje igralcev. To se pravi, da se mora igrati izmenjava: vsak igralec ima pravico udariti žogo le enkrat ter načelno prepustiti prostor tovaršu. Te ravno zahteva dobre žive, hitrost in spretnost. Tu velja znan ljubljanski princip: »ankrat aden, ankrat drugic.«

Pravila ping-ponga

Za ping-pong veljajo, kakor smo že omenili, internacionalni predpisi glede dolžine, oblike in širine mize, na kateri se igra. Edino lopar je lahko poljuben. Prevlečen je lahko mehurjevo kožo ali s strunami. Miza ne sme biti polirala, kakor tudi ne lopar. Zasebniki, ki igrajo doma ping-pong, navedno ne upoštevajo stroga teh pravil. Igrajo »po doma«.

— Ali se ljubljanske dame tudi zanimajo za ping-pong?

— Dosedaj nimamo še nobene resnejše pingpongarije, dočim ima Zagreb že močne igralce. Naše dame se najbolj zanimajo za tenis, hazeno in turistiko ter smučanje. Tudi mi igramo ping-pong največ v času,

Dnevne vesti.

— Jakopičev židloj. Dne 12. aprila t. l. praznuje prvak naših slikarjev, g. Richard Jakopič 60.letnico svojega rojstva. Kakor čajemo, bo Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani prevezelo proslavo in predajo kolektivno razstavo Jakopičevih del in predavanja o njem. Tiskovna Zadruga v Ljubljani bo izdala krasen Jakopičev sbornik z zanimivimi razpravami in barvastimi slikami.

— Odvetniški izpit. Pri višjem deželnom sodišču sta napravila odvetniški izpit odvetniški kandidata gg. dr. Lenard Lotrič in dr. Josip Tomišek ml.

— Izpremenba navodil za vlaganje in vračanje kavči. Postno ravnateljstvo razšla glede vlaganja in vračanja posojil tole: Po določilih člena 25 Pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka B. Pogodb in nabave zakona o državnem računovodstvu in po predlogu kraljeve kontrole pri posredni direkciji v Ljubljani določamo, da se vpločujejo vse začasne in stalne kavčije v gotovini in v vrednostnih papirjih pri pomočnem uradu pošte direkcije v Ljubljani. Začasne kavčije (vrednostni papirji, garantna pisma) se pa vračajo po izdanji končnih odločb v roku 30 dni, a stalne kavčije, ko je pogodba izvršena na podlagi pismene naredbe gospoda direktorja proti vrnitvi reverza, na katerem stranka potrdi prejem. Če je bila kavcija plačana v gotovini, mora stranka vrniti direkciji reverz, na podlagi katerega izda direkcija način za izplačilo kavcije.

— Iz državne službe. V višjo skupino je pomaknjen inšpektor agrarne direkcije v Ljubljani dr. Anton Šapla.

— General Kutepov v Beogradu. V Beogradu se mudi že pet dni general Aleksander Pavlovič Kutepov, ki je postal po smrti generala Vrangla v Velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča vrhovni vojnički ruski vojske v emigraciji. V našo državo je priseljal, da poseti vse kraje, kjer je več ruskih oficirjev in vojakov. S polozajem ruskih emigrantov v Jugoslaviji je zelo zadovoljen. Izjavil je, da se ruskim emigrantom nikjer ne godi tako dobro, kakor v Jugoslaviji. Bodoma Ruslja tega Jugoslaviji ne bo nikoli pozabila.

— Opozorilo onim, ki se nimajo orožnih ljestev. Po novem zakonu o posesti in nošenju orožja je treba do 31. t. m. vložiti prijave za orožne ljestve. Po tem roku se prošnje ne bodo sprejemale.

— Balmont v Beogradu. Snoči je prisel iz Pariza v Beograd slavni ruski pesnik Konstantin Balmont. Jutri prirediti v veliki dvorani beograjske univerze Pen-klub s savezom ruskih književnikov in novinarjev predavanje g. Balmonta, ki bo predaval o ženi v poeziji in življenju.

— Živahen tujski promet v Dalmaciji. Na Sušaki so začeli zadnje dni v večjem številu prihajati tujci, ki nadaljujejo s parniki pot v južno Dalmacijo, večinoma v Dubrovnik. Vsi potniški parniki so polni tulcev tako, da često primanjkuje kabini, kar se je dogajalo prejšnjega leta samo v poletnih mesecih. Vse kaže, da bo letos najti tujski promet v Dalmaciji zelo živahen.

— Počitniške kolonije Ferijalnega saveza. Uprava Ferijalnega saveza je imela te dni sejo, na kateri je bil določen program letošnjih počitnic. Počitniške kolonije bodo letos otvorenje v vseh krajih, kjer so bile že lani in sicer dve na otoku Hvaru, ena na Braču, dve pa v Boki Kotorski. Poleg teh se ustanovi nova kolonija v Makarski.

— Oddaja zakupa kolodvorskega buffeta na postaji Rakelj se bo vršila potom oferitne licitacije dne 5. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani).

— Rezervni oficirji, ki se žele včlaniti pri Zvezni rezervnih oficirjev v Ljubljani, katere področje obsega vso kraljevino, najavijo z dopisnico svoj naslov, na kar se jim bodo poslale pristopne tiskovine in pravila. Članarina za leto 1929 znaša 40 dinarjev, vpisnina pa enkrat za vselej 10 dinarjev. Pristopne tiskovine in ustrena pojasnila se bodo v društveni pisarni v Ljubljani, Kgresni trg 1-II (Kazino), vsak torek in petek ob 18. do 19. Izven Ljubljane ne stanjujo člani dobi tudi ob drugem času ustrena pojasnila, ako sporočajo tako želijo vsaj dva dni prej potom dopisnice Zvezzi. — Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

— Muhasto vreme v Sloveniji. Danes vlada po Sloveniji prav muhasto vreme. Vrste se različni vremenski pojavi. Po nekod je temperatura že precej nad ničlo, a drugod je dadi padla pod ničlo. Po nekaterih krajih je jasno in lepo, po drugih pa močno oblačno. Na Jesenicah je bilo davi +4 C, a v Kranjski gori pa -4 C. V Kranjski gori je bilo lepo in jasno vreme, a na Jesenicah oblačno. Tudi v bohinjskem kotu je bila davi temperatura +3 C. Povsod, kjer je bila temperatura nad ničlo, je bilo oblačno, drugod pa jasno. Snega je v Bohinju 15 cm, v Kranjski gori 30 cm, na Jesenicah 8 cm, v Mariboru 4 cm. Stanje voda v Sloveniji, zlasti v ljubljanski oblasti, je neizpremenjeno. Reke ne naraščajo.

— Dr. Stanko Lapajne: Mednarodno in medpokrajsko zasebno pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev s pravnimi granami posestrinami. Ljubljana 1929. Začila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 398. Broširana knjiga velja Din 180, v celo platno vezana Din 200, po pošti Din 5 več. Knjiga, ki jo je založilno napovedalo pred božičem, je sedaj izšla in pomenja važno pomembitev slovenske znanstvene literature na pravnem polju. Pravni grani mednarodnega in medpokrajskega za-

sebnega prava in grane posestrine so nastale v zadnjih desetletjih iz nujne potrebe naraščajočega mednarodnega in medpokrajskega zasebno pravnega prometa. Zlasti se razvijajo izza končanja svetovne vojne. Zato bo našel v knjigi vsak urad in vsak odgovor na zamotana vprašanja iz dnevne prakse: diplomatska in konzularna oblast, politična objavsta, duhovna sodišča in poročni organi, trgovska in finančna podjetja. Sodnike, odvetnike in notarje bo zanimala vsa vsebina knjige brez izjeme.

— Dr. Otmar Pirkmajer: Državljanstvo Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencov. Izida v razlagovaljnih doloboch. Maribor 1929. Komisija prodaja Tiskovne zadruge v Ljubljani. 300 strani. Cena v celo platno vezani knjigi Din 80, poštnina Din 2. V drugem zvezku Zbirke zakonov za upravno službo, ki je pravkar izšel, približuje dr. Otmar Pirkmajer Zakon o državljanstvu z razlagom, uredbo za izvrševanje zakona, določbe mirovnih pogodb, mednarodne konvencije, druge doseganje zakonske dolobobe glede državljanstva, ozroma domovinstva in Zakon o manjšinah. Ta knjiga bo dragocen pripomoček ne le za one, ki bodo v uradovanju pristolj za zvezne posle po zakonu o državljanstvu t. j. politične urade, sodišča, občinske urade, notariji, župne urade, žandarmerija, odvetniški itd., marveč tudi za vse osebno interesirane. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani ob Mariboru.

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta večinoma oblačno in nekoliko hladnejše vreme. Včeraj je bilo deloma oblačno samo v Beogradu, drugod pa jasno. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 17, v Ljubljani 14, v Skopiju 12, v Zagrebu in Beogradu 10, v Mariboru 7 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 772 mm, temperatura je znašala -0.5.

— Poskušen samomor mladega narednika. Pred dnevi se je hotel usmrtili v mestnem parku v Sarajevu 21-letni narednik Mehmedalija Goga. Poskusil se je obestiti robec, ki ga je privezel na vejo velikega kostanja. Robec se je po odtrgl v načinku in padel na tla nezavesten. Našla sta ga dva mimoščeta in takoj poklicala stražnika in rešilni voz, ki je nesrečno odpeljal v bolničko, kjer so ga z umetnim dihanjem spravili k življenju. V žepu so našli pismo, v katerem narednik piše, da gre v smrt, ker mu je nekdo ukradel ves denar, kar ga je imel shranjenega.

— Smrt glavnega junaka zakonske tragedije. Pred dnevi leta je zagrebška kriminalna kronika zabeležila strašno zakonsko tragedijo, ki se je odigrala na Paromske cesti. Vpokojeni official Peter Vugorek je ustrelil svojo ženo. Morilec se je sam javil policiji. Med zakoncem je prišlo do nesporazuma, ko je bil Vugorek vpokojen in je dobil neko zasebno službo. Izgubil je tudi to službo zaradi nekorektnosti. Pozneje je še poneveril pri neki tvrdki večovi vsoto denarja. Tako je padal vedno globlje. Žena se mu je izneverila. Kulpa je na Paromske cesti hliščic in spoznala nekega Plečka, s katerim je začela ljubavno razmerje. Vugorekova zakon se je spremenil v pravcati pekel, dokler ni prislo do katastrofe, ki je zahtevala življenje Vugorekove žene. Nekaj mesecov pozneje se je vršila pred zagrebškim sodiščem glavna razprava proti morilcu, ki se je začoval, da ni bil pri zavesti, ko je strejal na ženo. Sodišče ga je kljub temu ob sodil na 15-letno ječo. Vugorek je sedel v kaznilnici v Lepoglavi. Bil je pa težko bolan na pljučih in želodcu in je včeraj v kaznilnici umrl.

— Počitniške kolonije Ferijalnega saveza. Uprava Ferijalnega saveza je imela te dni sejo, na kateri je bil določen program letošnjih počitnic. Počitniške kolonije bodo letos otvorenje v vseh krajih, kjer so bile že lani in sicer dve na otoku Hvaru, ena na Braču, dve pa v Boki Kotorski. Poleg teh se ustanovi nova kolonija v Makarski.

— Oddaja zakupa kolodvorskega buffeta na postaji Rakelj se bo vršila potom oferitne licitacije dne 5. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani).

— Rezervni oficirji, ki se žele včlaniti pri Zvezni rezervnih oficirjev v Ljubljani, katere področje obsega vso kraljevino, najavijo z dopisnico svoj naslov, na kar se jim bodo poslale pristopne tiskovine in pravila. Članarina za leto 1929 znaša 40 dinarjev, vpisnina pa enkrat za vselej 10 dinarjev. Pristopne tiskovine in ustrena pojasnila se bodo v društveni pisarni v Ljubljani, Kgresni trg 1-II (Kazino), vsak torek in petek ob 18. do 19. Izven Ljubljane ne stanjujo člani dobi tudi ob drugem času ustrena pojasnila, ako sporočajo tako želijo vsaj dva dni prej potom dopisnice Zvezzi. — Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

— Muhasto vreme v Sloveniji. Danes vlada po Sloveniji prav muhasto vreme. Vrste se različni vremenski pojavi. Po nekod je temperatura že precej nad ničlo, a drugod je dadi padla pod ničlo. Po nekaterih krajih je jasno in lepo, po drugih pa močno oblačno. Na Jesenicah je bilo davi +4 C, a v Kranjski gori pa -4 C. V Kranjski gori je bilo lepo in jasno vreme, a na Jesenicah oblačno. Tudi v bohinjskem kotu je bila davi temperatura +3 C. Povsod, kjer je bila temperatura nad ničlo, je bilo oblačno, drugod pa jasno. Snega je v Bohinju 15 cm, v Kranjski gori 30 cm, na Jesenicah 8 cm, v Mariboru 4 cm. Stanje voda v Sloveniji, zlasti v ljubljanski oblasti, je neizpremenjeno. Reke ne naraščajo.

— Dr. Stanko Lapajne: Mednarodno in medpokrajsko zasebno pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev s pravnimi granami posestrinami. Ljubljana 1929. Začila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 398. Broširana knjiga velja Din 180, v celo platno vezana Din 200, po pošti Din 5 več. Knjiga, ki jo je založilno napovedalo pred božičem, je sedaj izšla in pomenja važno pomembitev slovenske znanstvene literature na pravnem polju. Pravni grani mednarodnega in medpokrajskega za-

— Plaz zasui dva pastirja. Iz Poče počela, da so se začeli zaradi toplega vremena trgati plazovi. V vasi Cečešči sta pastirja Milovan in Radoslav Topalovič pasja ovce na planini in sta jih proti včerju spravila v stajo, sama sta se pa našli domov. Na poti ju je po zasui velik plaz in ju vlekel kakih 1000 m seboj. Ker sta pastirja večkrat prenočevala pri ovčah in se nista vrnila v vas, ju starši niso iskali. Ko ju pa tudi naslednji dan ni bilo domov, so ju začeli iskati in ju našli pod plazom mrtva.

— Zoo v Dubrovniku. Iz Dubrovnika poročajo, da je društvo za oteganje mestna pokrenilo veliko akcijo za ureditev javnih trgov, parkov in vrtov. Dolgoč je velik teren v mestnem parku, kjer bodo ustanovili dubrovniški Zoo. Za Zoo so izdelani že podrobni načrti. Društvo se je tudi obrnilo na vse imovitje dubrovniške meščane za podpore. Poseben poziv je društvo razpolašalo vsem v tujini živim dubrovniškim meščanom.

— Zagonska smrt Jugoslovena v Braziliji. V São Paulo v Braziliji izhaja hrvaški list »Jugosloveni v Braziliji«, ki priča vse o zagornji smerti Jugoslovena Nedeljka Barcota, 26-letnega delavca, ki so ga našli 18. februarja ubitega na cesti. Ustreljen je bil dvakrat v prsa. Policija dodači ni mogla dognati, ali gre za samomor ali pa je postal Barcot žrtev zavrnega umora. — V São Paulo je umrla Slovenska Marija Černigovska, rojena Pakuč.

— Sokolsko gledališče v Radovljici ponovi na praznik, 19. t. m. ob 10. po polne spevogro »Mežarjeva Ljuka«.

1929/n

— Odhod v gledališče je kak lahak, ako niste izmočeni. — Pastir torelj, da je pravje perfis vzamete Schickov »RADION«.

DARUJTE PODP. DRUŠTVOU SLEPIH V LJUBLJANI, WOLFOVA UL. 12.

GRADSKA LEKARNA. Kamenita ulica 11. Prosim Vas, da mi jih s prvim vlagom pošljete, ker je jako važno in potrebno za moje bolestne. Ne morem biti brez teh Marakovih kapljic, zato prosim za 10 steklenic.

Johan Kreling, Darkovac.

Iz Ljubljane

—lj Rumunska kraljica na potu v Pariz. OSE iz Beograda e davi prispel s 177-milutno zamudo v Ljubljano. Ekspresnemu vlaku sta bila priklopjena dva rumunska dvorna vagona, v katerih se pelje rumunska kraljica Maria s svojim spremstvom v Pariz. Kraljica potuje incognito. Vlak je po kratkem postanku odpeljal dalje proti Raketu. Naša kraljica Maria je šla svoji mati do Sente naproti, nakar jo je spremila do Zagreba.

—lj Razmah avtobusnega osebnega prometa v ljubljanskem okolici. Gostilničar in posestnik Grad v Zgornjem Kaštu je dobil dovoljenje za prevažanje ljudi iz Zgornjega Kašta v Ljubljano in nazaj. Zdaj se pa vrše pogajanja, da bi bila tega modernega prometnega sredstva deležne še vasi, ki ležijo na desnem bregu Ljubljanice, kakov Sostro, Dobrunje, Hrušica, Stepanja vas in dr. Natancenejski program avtobusne linije bo objavljen v ljubljanskih dnevnikih. Tako se bo odpriljudi tudi ta del lepe ljubljanske okolice v prizetne izlete meščanom, a važenom v pravno vožnjo po opravkih v mestu. Zato bo s to avtobusno vožnjo občinstvu vsestransko zelo ustrezeno.

—lj V želi za začitne sestre v Ljubljani se je vršilo dne 14. t. m. slovensko diplomiranje 14-letnih absolventk. Z odličnim uspehom so dovršile šolo: sr. Helena Mastnak, sr. Marija Tomšič, sr. Angela Rjavacev, sr. Celina Ama Stalec, sr. Fidelia Frančiška Skofic. Z dobrim uspehom: sr. Mira Herman, sr. Antonija Jaklič, sr. Josipina Janečič, sr. Marija Pleničar, sr. Heda Weiss, sr. Dora Vovk, sr. Franja Zajc, sr. Nada Zalokar in sr. Ivana Zigon. To so prve sestre, ki so absoluirale v Ljubljani v doletno sestersko šolo. Šola se je v letu 1927 razširila od enoletne na dveletno. S tem se je doseglo, da se ni dvoletna izletna sestra, ki ga začita sestra stalno potrebuje v svoji praksi in na splošno bolniško nego, katera zviša uporabno sposobnost absolventk za sestre. Dosedaj je absoluiralo ljubljansko šolo za sestre že 48 civilnih sester in dve redovnice. Prihodni natečaj za sprejem v šolo bo razpisani v juniju. Zacetek šole pa bodo oktobra t. l.

—lj Umrljost v Ljubljani. Letos je opaziti, da se je umrljost v Ljubljani počasi. V dva in pol meseca je umrlo že 320 ljudi. Smrt je sprva pobiral v večjih skupinah, zadnji čas pa namesto zelo velikih razmerja zaradi letiške. V času od 10. do 15. marca je v Ljubljani umrlo 19 ljudi, od tistih v bolnički 12. Umrli so: Albrecht Rus, natakar, 63 let, Japleva 2; Fr. Mrčina, trgovec, 44 let, Zarnikova 19; Ana Elezija, mestna uboga, 90 let, Vidovdanska 9; Dušan Zidar, kraljevčin, sin, 19. Karlovska 7, Ana Jeglič, učiteljica in konzervatoristica, 24 let, Cigaletova 4; Ela Matijaševica, žena, 26 let, Trnovski pristan 9; Marija Vahter, zasebnica, 84 let, Vid

Moda

Vsako leto trdijo dame za žive in mrtve, da ne bodo prezgadaj skrbne za pomladno modo. Še manj pa kupovali nove reči, ki bi se jih čez nekaj dni naveličale. Žal ostane tudi letos samo pri sklepih in dame se že od sreda februarja zanimajo za vse pomladanske novosti. A vendar so elegante same, če so oblečene ne le lepo, marveč tudi udobno in toplo. Treba bo torej še nekaj dni počakati, preden začno nositi pomladne plašče.

Kožuh in zimski plašči so se čez zimo pošteno utrudili in na radovem pomladnem soncu, ki si tako prijetno zlasti zadnje dni, se pokaže vsak maled, vsaka hiba in vsak nedostatek, kakor je pač na vsem, kar že dolgo nosimo. Kakor modistke, tako so napravili tudi krvnari svoje posonske kolekcije in potrebitno in torej nič drugega, nego izbrati si posonski kožuh. Po tem nasvetu se pa lahko ravna seveda samo one dame, ki imajo polne denarnice, v katerih preostaja poleg drugih izdatkov dovoli za pomladni kožuh. Druge, ki so v pretežni večini, si pa morajo pač pomagati z zimskim kožuhom. To se vidi tudi pri nas, kjer se je pojavilo zadnje dni na promenadi in v tivolskih nasadih izredno mnogo zimskih kožuhov. Čeprav je že dokaj toplo.

Elegantne dame so se že naveličale svojih bizanov, astrahanov in perzianov. Imeti hočeo samo lahko, svetlo kožuhovino, ki bi jih grela, pa bi vendar napravila vti pomladne oblike. Poleg zelo dragih pomladnih kožuhov je na razpolago mnogo dobrih imitacij, ki pa žal tudi niso dostopne pretežni večini dam. Najpriljubnejše so spomladi strženo jagnje črne, temnomodre, rjave, sivkasta zelene ali granatne barve. Vtivna dame pa ostane zvesta klasični sivi in beige barvi, ki sta najmladostnejši in ki se prilegata vsem barvam oblike in polti. Plašč iz strženega črnega jagneta imato prednost, da ga lahko nosimo tudi zvezče na manjših družabnih prireditvah, toda čez dekoltrano večerno obliko se zdi tudi on preveč športen.

Praktične Parizanke imajo k svojim plaščem iz strženega črnega jagneta dva ovratnika, enega svetlega iz hermelina ali zelo svetle kožuhovine, pod katerim je plašč bolj svecan in popoldanski, drugega pa v črni barvi iz istega materiala, kakor je plašč. Plašč s tem ovratnikom je zelo okusna po-

poldanska toaleta. Strženo jagnje je zelo praktična kožuhovina, dočim se nosi hermelin samo popoldne in zvezče.

Poleg strženega jagneta se pojavi zelo mnogo kozjih kož, ki se lepo prilegajo vsem fantazijam. Taki kožuh se lahko nosijo ob vsaki prilici, ravnem zvezčer, ko so absolutno nedopustni. Prednost pomladnega kožuha, kakor sploh vseh kožuhov, je ta, da ga lahko nosimo čez vsako obliko, kar ne velja za volnene plašče, ki se ne nosijo čez velike popoldanske oblike iz moare ali satena.

Toda pomladnih kožuhov bo tudi

na pariških ulicah zelo malo. Na razpolago je namreč mnogo krasnih modelov pomladnih plaščev, ki zaslužijo vso pozornost. Vsi so zelo mehki, mnogi so iz angleškega blaga, podobnega blagu, iz katerega se delajo angleške moške oblike. V tem primeru mora biti tudi kroj plašča nekoliko moški — gladek redingot z ozkim pasom zadaj. Pomladni plašči, ki se nosijo zacetkom pomlači, imajo velike kožuhovinaste ovratnike in lisice, risa ali zajca. Pozneje, ko postane toplej, jih nadomestimo z ožjimi ovratniki iz gladke kožuhovine.

Ne ženite se prezgodaj!

Gilbert Frankau piše: Še nedavno je bila med moškimi splošno razširjena navada, da se so do 20. leta poštano navzeli vseh življenskih sladost, da so bili s 30. letom nesrečno zaljubljeni, da so se kmalu potem z vsemi potrebnimi ceremonijami ozeli, s 45. letom pa segli po nočni čepici, gorčičnih obkladih in mirnem delu 45 let je pomenilo začetek starosti. Treba se je bilo varovati, hoditi zgodaj spet, izogibati se vlage in vsakega sporta. Če smem verjeti svojim dobrim prijateljem, doseže moški s 45 letom nevarno starost, ko ga lahko doleti naidealneša, pa tudi najnesrečnejša ljubezen. A to vsai po mojem mnenju ni noben znak bližajoče se starosti ali nekake druge mladosti. Moderni moški doseže s 45. letom višek svojega duševnega in fizičnega razvoja, on je na višku moških moči v modernih razmerah v prihodnjih desetih letih, pa tudi pozneje še ne oprešajo. Po mojem mnenju je za povprečnega moškega 45. leto najpriemernejše za ženitev.

Sicer je pa vedno težko pisati iskreno o zakonskem življenju. Mislim pa, da se motim, če trdim, da tudi večina idealistov priznava, da se pojavi po 10 letih zakonskega življjenja nekaka utrujenost in razočaranje. Ljubezen je konec in potrebne so najrazličnejše vezi, deca, skupni interes, finančna vprašanja in navada kot najmočnejši faktor, da se zakon ne razdere. Deset let je meja, ki obdaja zakonsko življenje. In že iz tega razloga priporočam moškim, naj se ženijo

še s 45. letom. Zakon v tej starosti, zlasti z 28-letnim dekletonom, prinese moškemu mir tako, da se lahko nemoteno posveti svojemu poklicu, spororu in zabavi. Žal se ženi večina moških mnogo prej, a oni, ki tera ne store, postanejo stari samci in največji nasprotvnik zakonskega jarmu. Zelo kočljivo je vprašanje, kaj početi s temi kroničnimi starimi samci, osobito če pomislimo, da je na angleških otokih približno 2 milijona ženskih večnego moških.

Jaz bi predlagal, da bi se brezobzirno izterjal davec na stare samce, ki naj bi se stopnjeval recimo od dveh Sterlingov letno do 30. leta starosti do ene tretjine čistih dohodkov, ko doseže moški 45. leto. Drugi ukrep bi bil nekak platončni zakon za preizkušnjo, kakor ga predlaže moj prijatelj Julius Haldeman iz Kansas City. Dokler bi bil moški ozelen za preizkušnjo, bi ne plačeval nobenega davka, če bi se pa pozneje ne ozelen, bi moral plačati davec tudi za nazaj. To bi bila ne le prava socialna reforma, marveč bi v nasprotju z drugimi prijatelji državi tudi znatno korist.

Ker smo že pri problemu zakonskega življenja, naj se dotaknem še nazadovanja porodov. Treba bi bilo poskrbeti, da bi imeli roditelji z otroci prednost pred onimi brez otrok. Moj načrt bi bil, naj bi zakoni z otroci ne plačevali sploh nobenih davkov, zakonci brez otrok pa celih 100%. V primeru ločitve zakona bi bila davčna olajšava za vsakega zakonca polovčno po številu otrok. Pa tudi če bi prislo do te reforme, si ne upam zanesljivo trditi, da bi sledili vsi moški v nevarni starosti 45 let klicu narave

co in pogledal, če se ga ni morda prijela nesnaga. Videc, da je pero čisto, je začel počasi čečati po papirju. Ustnico je iztegnil, toda pihati mu ni bilo več treba, kajti muha se je bila presečila na njegovo uho.

— Ali bi mogel dobiti pri vas informacijo? — je ponovil Voldirev. — Sem Voldirev, veleposestnik.

— Ivan Aleksej! — je zakričal uradnik v zrak, kakor da Voldireva sploh ni opazil. — Povei trgovcu Janku, kadar pride, naj da prepis svojega dovoljenja potrditi na policiji. Saj sem mu že stokrat povedal, da drugače ne gre.

— Jaz bi rad dobil informacijo o moji tožbi zoper dediče knežnje Gugulinove — je zamrmljal Voldirev. — Proces je znan. Lepo vas prosim, urenite mojo zadevo.

Ne da bi se ozri na Voldireva, je uradnik uvel muho na ustih, odčipnil ji je noge in jo vrpel na tla. Veleposestnik je zakaščil in se na glas usenil v rdečo ruto. Pa tudi to ni pomagalo. Nieglo sploh niso hoteli poslušati. Nekaj minut je bilo vse tisto. Voldirev je potegnil iz žepa papirnat rubelj in ga položil pred uradnika na odprt knjigo. Uradnik je namršil čelo, potegnil je k sebi knjigo in jo skrbno zaprl.

— Samo kratko informacijo... Rad bi vedel, kako morejo dediči knežnje

Ta klic je kategoričen in samo blaznje ali hinavec ga moje tajiti. Ni nujno potrebno, da mu sledimo, toda poslušati ga moramo.

Deca spomladi

Dobre mamice imajo vsako pomlad dela in skrbi čez glavo, ker morajo skrbeti za svoje malčke, ki jim je treba kupiti nove oblike, da se lahko tembolj veseli pomlači. Mamice bodijo in izbjajo, kupujejo in modrujejo, zabavljajo in hvalejo, točajo in kramljo ter vodijo malčke od izložbe do izložbe. Poleg nove oblike je treba poskrbeti tudi za nove igrače. Deca potrebuje marsikaj, da se lahko v polni meri zaveda in veseli pomlači.

V prvih vrtcih potrebuje dete plašček. Otroški plaščki so iz mehkega sivega angleškega blaga z velikimi sivimi koščenimi gumbi. Zadaj je dekorativni šiv, ob straneh pa žepi, v katerem gredo male sive rokavice in robček s slikanimi podobicami na robu. Moda priporoča tudi plaščke svetle beige barve iz mehke volne, spodaj nekoliko razširjene. K takemu plaščku spada pisana škotska oblike, ki se zapenja do vratu, ali oblike iz imprimirane kredeščine. K svetemu plaščku se nosi siva, svetlo in temnomodra ali rdeča oblike.

Za dečke priporoča moda sive, rjave ali modre suknice z zlatimi koščenimi gumbi. Deca rabi tudi dežne plaščke iz impregnirane kockaste ali enobarvne sive. Za dekliške pomlači

Z VIM-om očistite
Vaše štedilnike
in pa pečil!

ne plaščke je zelo praktičen duvetin svetlobmodre, zelene, sive ali temnomodre barve. Kroj je polsportni z žepi in pasom. Klobočki so iz istega blaga, kakor plašček. Večinoma pa nosijo deklice spomladi blesteče angleške slaminice z navzgor zavijanimi krajevi.

Zgodba o lopatici in vodovodni cevi

Posevečeno g. občinskemu odborniku prof. dr. Valentinu Rožiču

Bila je huda zima, da je drevo pokalo in t. v. pisarni mestnega svetnika je bilo nemnošno mralo. Zjutraj naložena pa se mu je ohladila, vsaka nova stranka je spuščala v pisarno nov val strupenega mraza, a služe, ki bi kuril, g. svetnik ni imel. Tedaj je dimila v zimsko suško zavijajočemu svetnemu mrazu, ki je tišal svoje noge v vrečo, rešilna misel v glavo: »Sam si bom kuril!«

V zaboljku tik poči je bil premog, toda nujker ni bilo lopatic, da bi premog metal na tečo Šterjavico. G. svetnik je torej telefoniral mestnemu ekonomatu. »Prosim pošljite mi takoj lopatico za premog, da si lahko kurim sam!« Sicer zmrznem!

Iz mestnega ekonomata pa je začul legenden odgovor: »Napisište zaradi lopatice uradno poročilo — potem se vam event. ustrelje!«

Začudil se je g. mestni svetnik, vendar je vzel polo papirja in napisal: »V sobi št. 25 in lopatice za premog. Ker mi brez naje ni mogelo kuriti, prosim, da si mi pošljte lopatico nemudoma. Mestnemu ekonomu sprošča, da uradno misel v glavo: »Sam si bom kuril!«

Ta akt je postal v mestni vložni zapisnik, kjer so nanj pritisnili štampilo s št. 30.133. Vložni zapisnik je postal akt registratorju, ki je akt vpisal vnovič v registraturno evidenčno knjigo in ga nato še tretji zabeležil v dostavno knjigo mestnega ekonomata. Naslednje jutro je mestni sluga odnesel dostavno knjigo z aktom ekonomatu v roke ekonomatskega vložnega zapisnika. Ta je akt znova protokoliral in štampiral, ga opremil z novo številko 6.555 ter ga, ko je vpisal še vse ostale dosepte dopise, končno položil svojemu šefu na mizo.

G. šef je bil slab volje. Nadlegovalo ga so ga stranke, napisali je moral več aktov in opraviti celo izven urada nekaj komisionalnih ogledov. Akt je torej obležal. Naslednji dan pa je g. šef napisal na akt g. svetnik:

»G. šef mestnega ekonomata pa je začul legenden odgovor: »Napisište zaradi lopatice uradno poročilo — potem se vam event. ustrelje!«

Mestni ekspedit je spis zabeležil in ga poslal tretji dan potom dostavne knjige mestnemu ekonomatu. Naposlед je zapisal šef mestnega ekonomata na akt: »Fisick in ga poslal ponovno mestnemu uradniku Blažiču.

Blažič pa je na akt pozabil, ker se mu je zamešal med druge spise. Spodetka naslednjega dne je akt naki ter napisal nakaznico za lopatico, ki se nabavi pri tvrdki Božja & Smerkolj. Nakaznico je naslednjega dne prejel uradni sluga, ki pa ni ugnil oditi in trgovino ter je prinesel lopatico še naslednjega dne. Izročil je lopatico uradniku Ljasku, da jo je zabeležil v inventurni seznam mestnega ekonomata pod št. g. mestnega svetnika. Ljask je na to izročil slugi Šfiligovi z naročilom, da napiše vročilni list ter vse skupaj odnesi g. svetniku. G. svetnik pa podpisal vročilni list, da je sprejel lopatico.

Od dneva, ko je g. svetnik napisal svoje poročilo s prošnjo za novo lopatico, pa so minili medtem trije tedni. Nastopila je poslastica, da vročilni list je g. svetniku ponovno mestnemu uradniku Blažiču.

Mestnemu nadkomisarju, ki prebiva v mestni hiši, je pošljal vodovodna cev. Voda je odtekala v debelem erku ter poplavljala hodnik in tekla po stopnicah v klet. G. nadkomisar je tekel na mestni magistrat ter telefoniral mestnemu ekonomatu: »Prosim pošljite mi nemudoma in pri tej priči vodovodna cev, da se dela mestni hiši in mestnemu vodovodu velika škoda!« — Toda dobil je odgovor: »Vi kot stranka niste uradna oseba in zato ne morete poročati takih stvari. Smatrat vas moramo le za stranko. Ako zahajete česa od našega urada, morate napisati primerno prošnjo ter jo kolikovati s kolkom 5 Din. Za nas je uradna oseba le hišnik, ki naj nam pride škodo uradno javiti in mu na treba zato plačati nobenega kolka.«

G. nadkomisar je uruo oblike suknjo, tekel domov k hišniku ter ga prosil, naj gre uradno nemudoma javiti mestnemu ekonomatu, da je pošljal vodovodna cev. Hišnik pa je moral izpred hiše kidati sneg in zato ni mogel takoj ustrezti g. nadkomisarju. Ko je bil s kidanjem snega gotov in je pritekel v urad, pa je minila že 14. ura in mestni ekonomat je bil že zaklenjen. — Toda dobil je odgovor: »Vi kot stranka niste uradna oseba in zato ne morete poročati takih stvari. Smatrat vas moramo le za stranko. Ako zahajete česa od našega urada, morate napisati primerno prošnjo ter jo kolikovati s kolkom 5 Din. Za nas je uradna oseba le hišnik, ki naj nam pride škodo uradno javiti in mu na treba zato plačati nobenega kolka.«

G. nadkomisar je pošljal svojo vodovodno cev, da se dela mestni hiši in mestnemu vodovodu velika škoda! — Toda dobil je odgovor: »Vi kot stranka niste uradna oseba in zato ne morete poročati takih stvari. Smatrat vas moramo le za stranko. Ako zahajete česa od našega urada, morate napisati primerno prošnjo ter jo kolikovati s kolkom 5 Din. Za nas je uradna oseba le hišnik, ki naj nam pride škodo uradno javiti in mu na treba zato plačati nobenega kolka.«

Organ pa je prišel prepozno, kajti g. nadkomisar je bil medtem že davnob opupal nad sv. Birokracijo in ter je dal vodovodno cev na svoje stroške popraviti po zasebnem vodenem instalaterju.

Izredno pripominjam, da takole častijo sv. Birokracijo v mestu Rožni dol, nikakor pa ne morda v — Ljubljani.

Sekula Jenč:

Suženj in Rimljanka

Roman.

Nehote sem globoko vzduhnil.
Sele tedaj me je Frontina opazila.
— Kaj pa počenjaš tu? — je zakričala in oči so se ji srdo zaiskrile.

— Prah brišem.

— Poberi se. Ne hodi sem, kadar imam gosta.

Cuspius se je zavzel zame.

— Ne zmeraj ga, sai več, da ni pri zdravi pameti.

Toda Frontina je bila zelo razkrena.

— Eh! Ne trpm, da bi mi služilčad sledila na prste, da bi poskušala, kaj govorim.

In srdo je zateptala z nogo.

— Ali nisi slišal? Poberi se!

Ponoči nisem mogel zaspati. Valjal sem iz posetili ni skrpal z zobni. Jezilo me je, da se je Frontina naenkrat ogrela za Cuspius Fada. Misel, da postane njegova žena, mi je bila nezanesna. Stiskal sem pesti in ponavljal venomer:

— Lopovi! Nesramnež!

Končno sem odšel na vrt, da preženem mračne misli. Luna je sijala in pred menoj se je pomikala moja lastna senci.

Prispel sem skoro do Dunava. V stolpu bližnje trdnjave je trobil tubucov rog otočno večernico. Zdela se mi, da si slišim žalostinko.

Vrnji sem se pred hišo, od koder sem znova krenil na vrt. In kakor da me vodi neka nemagliva sila, sem krenil proti nismphaeu.

Tu me je čakalo veliko presenečenje.

Selenin kip je bil v bledi mesečini rdečkast, kakor da ga obseva bakterija. Zdela se je, da je oživel in zrasel. Bilo

je, kakor da hoče stopiti z masivnega podstavka.

— Ozivela je! — sem zašepetal presečeno.

Stopil sem dva koraka naprej. In še le tedaj sem opazil, da nekdo pred kipom kleči in molil. Bila je ženska.

Stopil sem bliže in dasi je bila obrnjena s hrbotom proti meni, sem jo takoj spoznal.

Bila je Frontina.

Na sebi je imela do gležnjev segajočo belo haljo. Plašč je imela ogrenjen čez glavo, kakor kmetice ob deževnem vremenu. V starih časih si ljudje niso upali motiti ali žrtvovati bogovom goleglav.

— Frontina! — sem vzkliknil ves iz sebe.

Obmila se je. In komaj vidno mi je namignila, naj stopim k nji.

Prvi hrip nisem vedel, kaj storiti.

Stopi k meni! — je dejala.

Toda njen glas mi je bil nekam tuj, kakor da prihaja iz neskončne dalfave, iz svetovja. Zdela se mi je, da slišim nekoga govoriti z tajstvenimi očmi v spanju. Toda njen željo sem razumel in moral sem ubogati.

Sem, k meni! In poklekni tudi t — je zašepatala. — V molitvi se morava združiti.

Pokleknil sem in se poklonil kipu boginje lune.

Frontina me je obiela, z robom svojega plašča mi je zakrila glavo in vsa srečna je zašepatala:

— Ljubček moj!

In ne da bi opazila, da sem pri nji, ne da bi se zavedala, da me objema, je nadaljevala tih:

— Nebeská pastirka krav, ki blodiš v jasnih nočeh! Noctilucea, ki tolaziš nesrečno ženo v dolgih prečutnih nočeh, ti, ki bediš nad ljudmi in obsevaš stezice, po katerih hodijo zaljubljenici, čuvaj me! Ne dovoli, da bi me zadeba tako strašna usoda!

Zapihal je hladen veter. Frontina se je zavedla. Molitev ji je zamrla na ustnah. Umaknila je roke in se vzvratila. Plašč ji je zdrknal z glave.

Vstala je in se še enkrat ozrla na kip. Končno je opazila tudi mene. Glejava me je srepo, skoraj sovražno. Iz njenih oči je odsevalo zaničevanje.

— Ti! Kaj pa počenjaš tu?

— Toda, saj... sem dejala.

— Poberi se od tod! Ne trpm, da bi lazili moji sužnji ponoči po vrtu.

In obrnila se je. Samozavestno in zaničljivo mi je obrnila hrbit.

Urnih korakov se je napotila v hišo, mene je pa pustila stati pred kipom, kakor da me sploh ni opazila.

Dolgo nisem mogel zbrati misli.

— Ta Frontina je blazna, meša se ji, — sem mrmljal, ko sem legel k počitku.

Čez dan se sploh nisem upal pokazati v hiši. Bal sem se, da me bo Frontina znova zmerjala, da sem se klati ponoči po vrtu.

Toda k sreči je bila menda že pozbala na najino srečanje. Bila je z menoi še dokaj prijazna. Tako seveda ne govore zaljubljene ženske s svojimi ljubčki, marveč ljubezne gospe s služnčadjo. Toda noben njen pogled ni izdal, da bi se spominjal, kaj je govorila po noči na vrtu. Ta ženska podnevi ni vedela, kaj se ponoči godilo z njo.

— Originalna, zelo originalna ženska, — sem mrmljal sam pri sebi.

Tudi meni se je menda že mešalo. Čudno vedenje te ženske me je spravilo iz ravnotežja. Bil sem zaljublen v njo in vedel sem, da nikoli ne bo moja, razen če bi se mi udala ponoči ob luninem svitu, ko ne ve, kaj se godi z njo. Ljubila me je samo takrat, ko ni bila pri zdravi pameti. Čim se je pa zavedla, me je takoj pahnila od sebe in bil sem ji zopet samo bebast, zaničevan suženj. Da, samo suženj, nič več.

Zapihal je hladen veter. Frontina se je zavedla. Molitev ji je zamrla na ustnah. Umaknila je roke in se vzvratila. Plašč ji je zdrknal z glave.

Vstala je in se še enkrat ozrla na kip. Končno je opazila tudi mene. Glejava me je srepo, skoraj sovražno. Iz njenih oči je odsevalo zaničevanje.

— Ti! Kaj pa počenjaš tu?

— Toda, saj... sem dejala.

— Poberi se od tod! Ne trpm, da bi lazili moji sužnji ponoči po vrtu.

In obrnila se je. Samozavestno in zaničljivo mi je obrnila hrbit.

Urnih korakov se je napotila v hišo, mene je pa pustila stati pred kipom, kakor da me sploh ni opazila.

Dolgo nisem mogel zbrati misli.

— Ta Frontina je blazna, meša se

ji, — sem mrmljal, ko sem legel k počitku.

Čez dan se sploh nisem upal pokazati v hiši. Bal sem se, da me bo Frontina znova zmerjala, da sem se klati ponoči po vrtu.

Toda k sreči je bila menda že pozbala na najino srečanje. Bila je z menoi še dokaj prijazna. Tako seveda ne govore zaljubljene ženske s svojimi ljubčki, marveč ljubezne gospe s služnčadjo. Toda noben njen pogled ni izdal, da bi se spominjal, kaj je govorila po noči na vrtu. Ta ženska podnevi ni vedela, kaj se ponoči godilo z njo.

— Originalna, zelo originalna ženska, — sem mrmljal sam pri sebi.

Tudi meni se je menda že mešalo. Čudno vedenje te ženske me je spravilo iz ravnotežja. Bil sem zaljublen v njo in vedel sem, da nikoli ne bo moja, razen če bi se mi udala ponoči ob luninem svitu, ko ne ve, kaj se godi z njo. Ljubila me je samo takrat, ko ni bila pri zdravi pameti. Čim se je pa zavedla, me je takoj pahnila od sebe in bil sem ji zopet samo bebast, zaničevan suženj. Da, samo suženj, nič več.

Za sanacijo nogometnega sporta

Ljubljana, 16. marca.

Zadnja leta je naš nogometni sport v nekaki dekadenci. Nogometne tekme, ki so bile poprej vedno zelo dobro obiskane, so deloma izgubile na privlačnosti in dotok publike na igrišča je bil vedno manjši. Vzroki so bili različni. Deloma je bila kriva gospodarska kriza in stagnacija, deloma tudi dejstvo, da je ostala forma naših mostev skoraj vedno na isti višini, v največji meri pa so bile krive nezdrevne razmere, zastupljeni medsebojni klubski odnodi, fanatična zasplošljenošč klubskih pristalcev, nezdostna rediteljska in biljetarska služba na igriščih in končno pomaranjanje sodniškega kadra.

Opažati je zadnje čase pomaranjanje dobrega naraščaja, zlasti aktualno je to pri vprašanju stranskega sodnika. Pri nas se ta funkcija često popolnoma zanemari, dasi od nje zelo veliko zavisi. Treba bo vzgoliti dober sodniški naraščaj in kakor v rediteljski službi, bo potrebljana tudi v tem pogledu poštoma remedura. Organizirati bo treba tudi vzorno blagajniško službo, preprečiti uhanjanje paglavcev čez plot ter pri vprašanju igrišč doseči znižanje odškodnin za tekme. 20% za upravo igrišča je nekaj preveč, dasi je vzdrževanje igrišča drag. Tudi sodniške pristolbine kaže nekoliko znižati.

O vseh teh predlogih, ki jih je iznesel g. Betetto, se je razvila daljša debata, v katero so posegli delegati skoraj vseh načinjih klubov. Večina njih je predloge sprejela in overila LNP, naj bi ih možnosti in uvidevnosti izvede. Umeten predlog je stavil tudi delegat Jadrania g. Erman, ki je zastonal staljše, načelno se surove izraza na vsak način zajezi. Če sankcije proti klubom in igralcem ne bodo imele uspeha, načelno se surove možtva na igralci javno oglošajo, nesprotno naj se po listih pojavljam načelno in teprve igro možte.

Končno so na sej razpravljali tudi o predstolčnih pomladnih prvenstvenih tekmovalcih, določeni o juniorskih prvenstvenih tekmovalcih. Predstolč je, naj vsak klub izbere in določi za reditelje tri resnejše in sportno dozoreče osebe, ki naj bi menjale opravljale rediteljsko službo na igriščih. V kompenzacijo jim LNP nudi prost dostop na vse nogometne prireditve. Drugi podpredsednik predlog je bil, naj klubova vodstva apelirajo na svoje možtva. Možtva na igrišču naj bodo

disciplinirana in naj se, v svesti si, da gre za sport, bore fair. Klubi naj vzgajajo članstvo v sportnem duhu.

Važno vprašanje je tudi vplivalje sportne in disciplinirane publike. Publike se ne sme pustiti vplivali od svojega klubskega prenicanja. Vsak klub pozna svoje članstvo in svoje pristale in lahko kolikor toliko apeli na njihovo razsodnost. LNP bo skušal vse te nezdrave pojavne zadušiti v kali, namenit mostvom, ki se bodo borila surove, in napram nedisciplinirani publiko bo na izvajal konsekvence.

Važno je tudi vprašanje sodniškega kadra. Opažati je zadnje čase pomaranjanje dobrega naraščaja, zlasti aktualno je to pri vprašanju stranskega sodnika. Pri nas se ta funkcija često popolnoma zanemari, dasi od nje zelo veliko zavisi. Treba bo vzgoliti dober sodniški naraščaj in kakor v rediteljski službi, bo potrebljana tudi v tem pogledu poštoma remedura. Organizirati bo treba tudi vzorno blagajniško službo, preprečiti uhanjanje paglavcev čez plot ter pri vprašanju igrišč doseči znižanje odškodnin za tekme. 20% za upravo igrišča je nekaj preveč, dasi je vzdrževanje igrišča drag. Tudi sodniške pristolbine kaže nekoliko znižati.

Končno so na sej razpravljali tudi o predstolčnih pomladnih prvenstvenih tekmovalcih, določeni o juniorskih prvenstvenih tekmovalcih. Predstolč je, naj vsak klub izbere in določi za reditelje tri resnejše in sportno dozoreče osebe, ki naj bi menjale opravljale rediteljsko službo na igriščih. V kompenzacijo jim LNP nudi prost dostop na vse nogometne prireditve. Drugi podpredsednik predlog je bil, naj klubova vodstva apelirajo na svoje možtva. Možtva na igrišču naj bodo

1909....20....1929

Ob priliki 20 letnega obstoja moje specjalne trgovine z gramofoni in gramofonskimi ploščami in v to stroko spadačimi predmeti sem se odločil ljubiteljem dobre gramofonske gaseb, razposlat.

500 krovčastih GRAMOFONOV

pristni angleški izdelek svetovne znamke „HIS MASTER VOICE“ zadnji model 101/D (glej sliko) s popolnoma novim, na v žini fenotehničke stolččim ustrojem. Aparat je opremljen s 15 komadji dvostranskih električno posnetih plošč pomer 25 cm, krtičko za snažene plošč. 1 garnituro finih lige (3 vrste) in album za shranitev plošč.

Cena aparatu z vsemi dodatki samo 3000 Din franko v vsaki kraj. Plošče s posnetki najnovejših šlagierov, valčkov, koračnic, slovenskih napevov itd.

Vsak aparat je skrbno pregledan in oddan z dveletnim jamstvom

To nakupna ugodnost traja samo do konca aprila in so tudi drugi nakupi v moji trgovini med tem časom deležni različnih ugodnosti.

Zanesljivim osebam očarjam nakup tega krasnega aparata tudi z odpeljilom na obroke.

„GRAMOFON“ A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva 34, Palata pokoj. zavoda Centrala za splošno gramofonično

ČAJ „DVA LENGERA“

v originalnih omisljih slovenske firme GUBKIN - KUZNECOV. Osav. 1842 v Moskvi.

Ponujemo z uradno omisljeno je brez primedbe karne.

Dobiva se v vsaki večji božični trgovini.

Gospodarsko zastopovje:

• Slovenska Unajmenost, Beograd,

Praskopanova 24. — Fab. 126.

Časik poštovanje na zakrovje je trgovcem.

Centrala: The Asiatic Trading Corp. London.

V soboto dan 16. t. m. ob 8. uri, v nedeljo, dan 17. t. m. ob 6. pol 8. in 9. v torček dan 19. t. m. ob 6. pol 8. in 9.

Tajnost stare usidilce

po romanu.

KINO SOKOL, SISKA

Ribiči! Čas je, da se opremite za ribolov, kar Vam nudi bogata izbiro.

F. K. KAISER, PUSKAR

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 9

NOVOSTI

za plaš

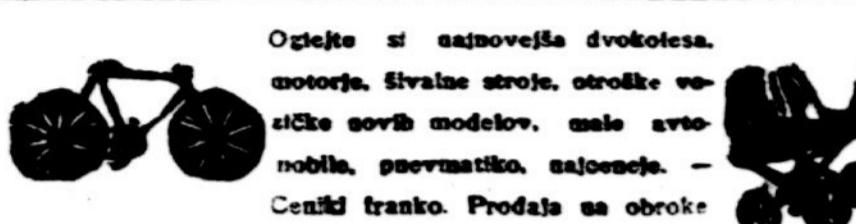
Beli zobje

olepoščajo vaš obraz. Cesto te zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj sponov tudi na stranicah zob, ako se vporabila posebno izdelano ščetko za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprizeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljiteje z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Podlilte nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zapečiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za veškravo uporabo. Tvorница Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 7

KUPUJEMO za tako ali kasnejo doba par vagonov ½, ¼ in ¾ kvalitete jeloših paralelnih ali koničnih **DESK** za opaženje

Predilek na VARGA RACMANI, trgovina dva, SUBOTICA (VOJVODINA)

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška c. 4.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

OCARINIFENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pušiljik oskrbi hitro skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK carinski posrednik, LJUBLJANA Mašinovska cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklaracijskega blaga in vse informacije brezplačno 7/61

Najnovejša iznajdba za kadilice cigaret!

Sedaj je došel iz tovarne

Higijenični ustnik „Likar“

ki uniči škodljivost tobačnih snovi in neverjetno povira okus tobaku -- samo vsled svoje posebne konstrukcije. Tobaku se ne primeša nobena reč. Ustnik stane brez poštnine Din 30.—. Naroča se za sedaj samo pri izumitelju

Inž. JOSIP LIKAR, Kostanjevica na Krki.

Tekstilni Biro Jaša Alkalaj & Albala

Beograd, Kralja Petra ul. 30/32.

cestna največje sverake tovarne strojev za celokupno industrijo med drugim tudi:

Schubert & Salzer A. G. Maschinenfabrik, Chemnitz Sächsische Webschiffabrik (Louis Schönherr).

Chemnitz Mauser-Werke A. G., Oberndorf, specjalne silvne stroje

Sprejemata se ureditev in instalacija celokupnih tekstilnih tovarn, od največjih do najmanjših. Pozna ročno domače industrijske prilike in d je brezplačno strojne nasvetne o vseh tehnično-teknoloških vprašanjih, ali vla vse tekstilne strojnice od najkulturnejev prvo-vrstnih svetnih tiskov.

Naiboliši češki blagovi

Začeteno čistovolnene moške in damske blagove — zadnjih novosti — za

pomladno in letno sezijo

razpošila najbolj renomirana

ZALOGA TVORNICE SUKNA

SIEGEL - IMHOFF. — BRNO

Palackého tr. 12, Českoslovaška

Največja izbira. Najnižje tvornične cene. — Najsolidnejši izvršitev vseh naročil. Na zahtevo vzorec zastoni in poštne prosto

GRIZNER, ADLER in KAYSER

Silvni stroje ter kolosa so najboljši v materialu. Lepa oprema, ugodni plačilni pogoji. Istorom švicarski pletilni stroje „DUBIED“ edino pri

Josip Petelin, Ljubljana

(ob vodi), poleg Preternovega pomenika. Tel. 2818

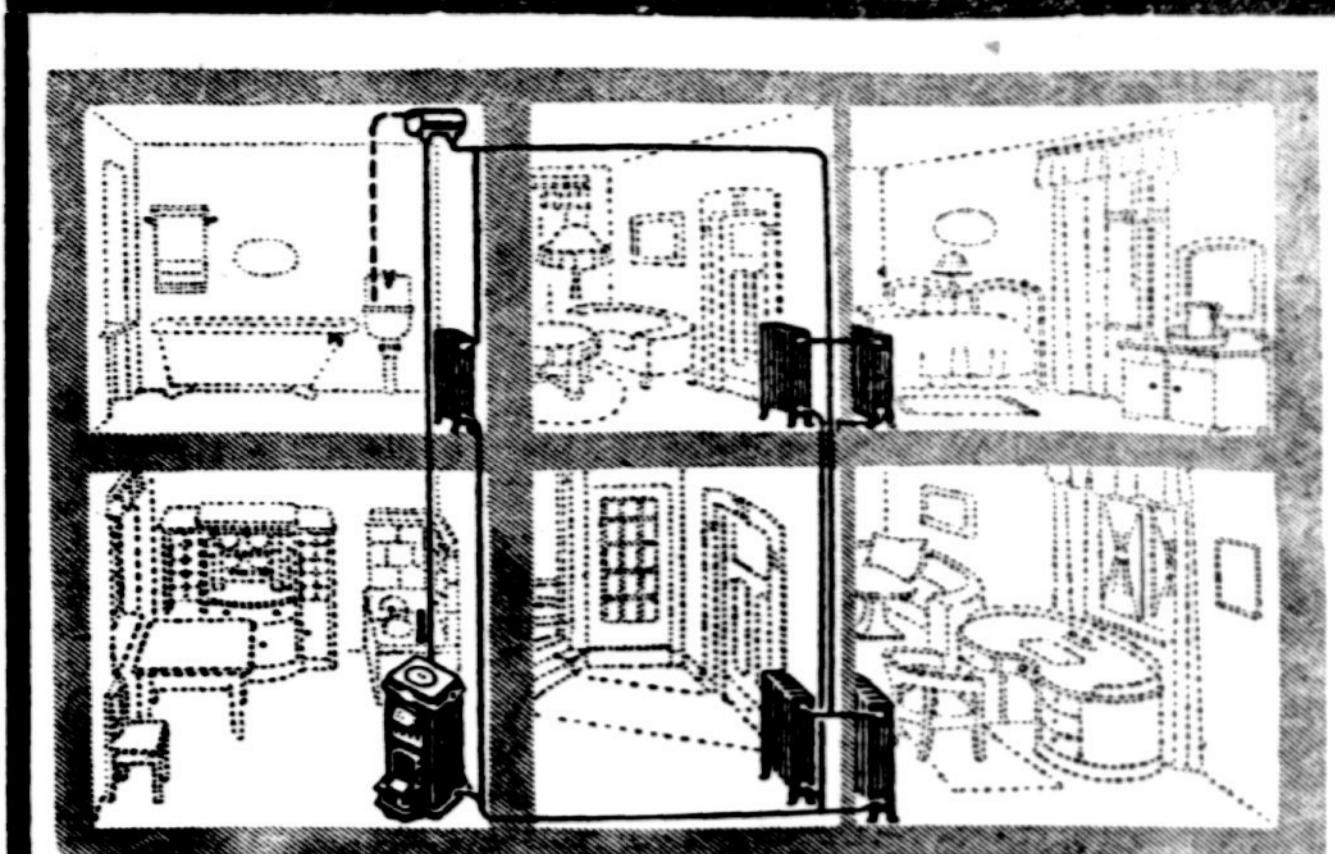
ZADRUŽNA HRANILNICA
reg. pos. in gospodarska zadružna z. o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrstne kredite, ekskomira menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadače posle

Sprejema hranične vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše

10/L

Kot pooblaščeni prodajalec srečki Državne razredne loterie vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodajajo tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogojimi.

Ste-li to zimo trpti zavojje mraza, ste-li pogrešali na svojem domu gor-koto, ki je potrebna, da se dobro počutite in nepogrešljiva za Vaše zdravje? Ako ste, ne pozabite, in si dajte prihodnje poletje pravočasno vzdati v svojem stanovanju

Ideal-Classic-kurilno naprave

da boste prihodnjo zimo rešeni vseh takih skrbiv.

Vsaka tvrdka, ki se bavi s kurjavo, Vas bo radevolje informirala o tej novi, dobrni, v obratu ceneni in higijenični toplovedni centralni kurilni in Vam bo dala neobvezne stroškovne proračune. Na željo Vam damo radi naslove teh podjetij na razpolago in Vam pošljemo prospekt.

Dobrla se pri tvrdkah za kurilne naprave.

NATIONALE RADIATOR GESELLSCHAFT

m. b. II.

WIEN IV. Wiedner Hauptstrasse 23/25.

Delavnice: Wiener Neustadt.

Opozorilo!

Vsi sledi slabo ponarejenih kemikalij Vaš razmnoževalci Opalograph maže in dejav umazane in nejasne oditke delovanje opare jamčim, ako boste kupovali Preservat in Fixat z varstveno znamko Globus pri

Cud. Baraga, Ljubljana, Šelenvurščeva ulica štev. 6
Glavna zaloge in samoprodaja original Opalographa.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!**KLIŠEJE**

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJ, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA PINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VŠC BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NEZZEJ CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA S. O. S. SV. PETRA NR. 29

